

ikke, at han har sidet og holdt en Tale, hvori han udvilede Retsspørgsmaalene, og derpaa ladet de Andre marchere ind i et Bærelse og sidde der og se, hvad de havde forslaaet deraf, og saa komme tilbage og give nogle Svar paa nogle ganske enkelte Spørgsmaal, som han havde formuleret til dem. Nei, det, han har prøvet, er netop det, at der var Meddomsmænd, som virkede i Forening med ham, at de alle havde Leilighed til at udvegle deres Anskuelser for hinanden og gennem en Begelvirkning tilføre hinanden den Belæring, de fra begge Sider kunde give, og forebygge de Misforstaaelser, som kunde finde Sted. — Naar det er blevet fremsført, at det, der er Hovedopgaven ved Nævningeinstitutionen, er at styrke Rettens Anseelse, saa vil jeg sige, at jeg frygter meget for, at denne Styrkelse af Rettens Anseelse ikke vil blive saa stor, hvis vi ofte skulde være saa uheldige at komme i de Tilfælde, som man i saa rigt Maal har havt i Udlandet. Men hvis man dermed mener, at Borgernes Tillid til Retspleien, som er bygget paa, at deres egne Mænd sidde med i Udøvelsen af Dommervirksomheden, skulde blive svagere under Forudsætning af Meddomsmandsinstitutionen end under Forudsætning af Nævningeinstitutionen, tror jeg, at det er en stor Feiltagelse. Jeg tror, at den vil blive den selvsamme, forudsat at Meddomsmændene ere stillede i et saadant Forhold, at de til enhver Tid kunne udøve afgjørende Indflydelse paa Dommen, navnlig i den Retning, at Vedkommende ikke kan dømsfældes, uden at Meddomsmændene ere enige heri; thi det er naturligvis Noget, jeg vil forudsætte, og Noget, som jeg erkjender, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Goos) indrømmede, at der ikke er Noget til Hinder for, at alle de Garantier for den Litalte mod en urigtig Domsfældelse, som man er istand til at omgjarde Nævningeinstitutionen med, naturligvis ogsaa kunne være tilstede, hvor der er Tale om et samlet Kollegium af Dommere og Meddomsmænd i Forening; der er naturligvis Intet til Hinder for, at man kan stille det saaledes, at Skjønnets blandt Meddomsmændene stadig veier op imod Dommerens efter deres fulde Tal, dog at der ikke kan finde en Domsfældelse Sted, som gaar imod, hvad Dommeren under de Forudsætninger og Betingelser, som ere opstillede, erklærer for at være rigtigt. Det var der ikke det Mindste til Hinder for; men der er kun det, at det her vilde ikke komme til at fremtræde paa den stødende Maade, som det vilde være Tilfældet, naar Nævningerne havde givet en Erklæring for, at Vedkommende var skyldig, og saa de retslærde Dommere, enten umiddelbart eller efter først at have prøvet en anden Nævninge-Kjendelse, tilfidsatte denne Dom. Men, som sagt, dette er Bestragninger, som jeg tror efterhaanden ville vinde større og større Udbredelse. Jeg har ganske vist anerkjendt det Faktum, som det ærede Medlem

for Kjøbenhavns 5te Valgkreds idag ansførte, at man veg tilbage fra denne Ordning i Lybssland; og jeg har udtalt min Forbauselse over, at man kom til et saadant Resultat; men jeg tror, at Sagen har en Fremtid for sig, fordi jeg tror, ikke alene at det er det ene Rigtige, men ogsaa fordi den, som Enhver kan se, medfører den mindste Fare og i og for sig er det Naturlige. Det Andet er jo det Kunstige. Naar To skulle virke for det samme Formaal, henimod det Samme: at skaffe en retfærdig Afgjørelse af et Tilfælde, er det naturligt at lade dem forhandle indbyrdes, men ikke at stille dem ad og lade dem drive et Slags Fjerespil med Spørgsmaal og Svar til hinanden, hvor det gjælder for den One at stille sine Spørgsmaal paa den findrigste Maade og for de Andre at opfatte og besvare dem. Dette Sidste er det Kunstige, det Andet er det Naturlige. Men jeg har derfor ikke sagt, at jeg i Nævningeinstitutionen saae nogen stor Fare for Samsundet; gjorde jeg det, vilde jeg ganske vist rette min Agitation mod den paagjældende Bestemmelse i Grundlovens § 74; men det gjør jeg ikke. Naar vi omgjarde Nævningeinstitutionen med saadanne Garantier, som der her findes i Lovforslaget, naar man gaar ud fra den Forudsætning, at Nævningeinstitutionen vil blive til paa en saadan Maade, der afgiver passende Garantier, og naar vi omgjarde den med saadanne Sikkerhedsmidler, som ganske vist ikke for Samsundet men for den Sigtede indeholdes i dette Udsagn, ser jeg ingen Fare deri, thi det tror jeg, som sagt, at Villien til at gjøre det Rette er tilstede her i Landet; det nærer jeg en stærk Overbevisning om. Jeg tror, at der er en ubbredt Retfærdighedsfands i Folket i det Hele; jeg tror ikke, at man vil opleve det, at man med Forfæt vil gaa imod det, som man erkjender for det Rette, ja, jeg vil endogsaa efter vort hele Folks Udøvelse tro, at man ikke vil se det gaa imod det, som man anerkjender for Lov — thi det er jo atter noget Andet. — Det blev jo af det ærede Medlem for Præsts Amts 3die Valgkreds (Leth) og ogsaa af det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle) fremhævet som Noget, der var en Fordring for Nævningerne, en Ret, som maatte tillægges dem, at de kunde erklære Nogen for uskyldig, uagtet Loven erklærede ham for skyldig, men det er Noget, som jeg haaber, vi ikke ville erkjende, naar vi skride til Indførelsen af denne Institution. Det haaber jeg ikke vil blive erkjendt her i Landet, saa lidt som det er blevet erkjendt i noget andet Land, navnlig ikke i England, hvor det er en af de Sætninger, der staa allerfastest, at Nævningerne skulle følge Dommerens Retslæring. At Nævningerne altsaa, uagtet de erkjende Noget for at være det Lovlige, dog skulde kunne sætte sig ud over det og frifinde Vedkommende, er Noget, jeg haaber, vi ikke skulde komme til at opleve. I nogle enkelte Tilfælde